

Information till Dig som är intresserad av att delta i studien ”Den äldre orienteraren – hälsa och livsstil”

Vi vill fråga dig om du vill delta i ett forskningsprojekt. I det här dokumentet får du information om projektet och om vad det innebär att delta.

Vad är det för ett projekt och varför vill ni att jag ska delta?

Orientering är en sport som har en stark tradition i Sverige, och som man kan fortsätta ägna sig åt långt upp i åldrarna. Dock vet vi väldigt lite kring vad som karaktäriserar de äldre personer (≥ 65 år) som väljer att ägna sig åt sporten orientering, bland annat motivations- och andra faktorer för detta. Därtill, om och hur äldre orienterare skiljer sig åt i mående, prestationsförmåga och hälsa jämfört med generell svensk befolkning är okänt. Att kunna karaktärisera en grupp av regelbundet aktiva äldre-idrottare, i detta fall orienterare, och vad som lockar/motiverar att ägna sig åt idrottsformen orientering, och vilken möjlig effekt orienteringen kan ha haft/kommer att ha på deras hälsa och mående, skulle ge viktig kunskap för att skapa förutsättningar för sportens utveckling och spridning.

Du har tillfrågats eftersom du är en person som regelbundet orienterar och har gjort så i minst ett år.

Forskningshuvudman för projektet är Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm. Med forskningshuvudman menas den organisation som är ansvarig för projektet. Ansökan är godkänd av Etikprövningsmyndigheten, diarienummer för prövningen hos Etikprövningsmyndigheten är 2023-06397-01

Hur går projektet till?

Studien innefattar tre delstudier som var och en besvarar en forskningsfråga.

Forskningsfrågorna är:

1. Vad karaktäriserar äldre orienterare gällande sociodemografi, levnadsvanor, hälsa och fysisk kapacitet och funktion? Vad har studiepersonerna för erfarenhet av och motiv till att ägna sig åt orientering?
2. Hur skiljer eller liknar de äldre orienterarna män och kvinnor i samma åldrar från generell befolkning avseende de undersökta variabelerna i frågeställning 1?
3. Är äldre-orienterare friskare än personer från den generella befolkningen?

I delstudie 1 som ämnar besvara frågeställning 1 ovan, så svarar du på en enkät kring hälsa och livsstil, antingen online eller i samband med att du deltar vid ett motionsorienteringstillfälle där forskarna kommer vara. Enkäten har ca 30 frågor och det tar ca 10 min att svara på den. Därtill erbjuds Du som deltar i studien vid motionsorienteringstillfället att genomföra några enkla och vanligt använda tester för att uppskatta fysisk kapacitet och funktion. Dessa tester inbegriper

- Balanstest, där du står på ett ben på marken under en minut, och där antalet fotisättningar för att behålla balansen med icke-stödjeben under en minut räknas.
- Gripstyrka, där du klämmer åt en mätare så hårt du kan.
- Benstyrka, där du under 30 sekunder gör så många uppresningar och tillbaka på en stol som du kan.
- Koordination och motorik via ”Timed up and go” testet. Du startar testet sittandes på en stol,

för att sen resa Dig upp, gå 3 meter, vända runt en uppsatt kon, gå tillbaka och sätta dig ned. Du ska utföra testet så fort du kan.

- Därtill kommer vi mäta vikt, längd och midjemått.

För delstudie 2 och 3 behöver inte du göra något, utan om du ger ditt medgivande, så kommer vi på oidentifierat och anonymiserat sätt att jämföra dina enkätsvar och din testdata med personer från den generella befolkningen som vi ansöker om från Statistiska centralbyrån och Socialstyrelsen. För delstudie 2 så gäller detta specifikt din enkätdata och din testdata. För delstudie 3 så kommer vi jämföra data från Socialstyrelsens patientregister och dödsorsaksregister.

Möjliga följder och risker med att delta i projektet

Forskarna som deltar i projektet från GIH har lång erfarenhet att genomföra de tester som ingår i delstudie 1. Testerna innebär låg risk. Du kommer innan deltagande att få fylla i en hälsoenkät, som du går igenom tillsammans med testledaren. För alla delstudier så kommer din data att oidentifieras och hanteras, analyseras och presenteras helt anonymt så ingen enskild individ kan bli identifierad.

Vad händer med mina uppgifter?

Projektet kommer att samla in och registrera information om dig. Dina svar och dina resultat kommer att behandlas så att inte obehöriga kan ta del av dem. Ansvarig för dina personuppgifter är GIH. Enligt EU:s dataskyddsförordning har du rätt att kostnadsfritt få ta del av de uppgifter om dig som hanteras i projektet, och vid behov få eventuella fel rättade. Du kan också begära att uppgifter om dig raderas samt att behandlingen av dina personuppgifter begränsas. Rätten till radering och till begränsning av behandling av personuppgifter gäller dock inte när uppgifterna är nödvändiga för den aktuella forskningen. Om du vill ta del av uppgifterna ska du kontakta Elin Ekblom Bak, eline@gih.se, 0707 89 59 17. Dataskyddsombud nås på GDPR@gih.se. Om du är missnöjd med hur dina personuppgifter behandlas har du rätt att ge in klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten, som är tillsynsmyndighet.

Vad händer med mina data?

De svar du ger på enkäter och de testvärden som fås i studien förvaras kodade. Dina svar och Din personliga data behandlas så att inte obehöriga kan ta del av dem. För att analysera och relatera insamlade data, skulle vi vilja kunna använda Dina svar och Din personliga data i forskningsrapporter. I detta fall sammanställs all data pseudonymiserat på grupp nivå så att ingen enskild person kan identifieras. Testledarna har tystnadsplikt när det gäller alla resultat i studien. Du har rätt att säga nej till att data sparas. Om du samtycker till att data sparas har du rätt att senare ta tillbaka (ångra) det samtycket. Dina data kommer i så fall att kastas eller oidentifieras. Om du vill ångra ett samtycke ska du kontakta projektledare Elin Ekblom Bak (se kontaktuppgifter nedan). Data får bara användas på det sätt som du har gett samtycke till. Om det skulle tillkomma forskning som ännu inte är planerad, kommer etikprövningsnämnden att besluta om du ska tillfrågas på nytt.

Hur får jag information om resultatet av projektet?

Du får dina individuella data vid testtillfällena, respektive kan läsa om resultatet av hela studien i de artiklar som de kommer presenteras. Kontakta ansvarig forskare (kontaktuppgifter nedan) om du har några frågor om resultatet av studien. Du måste inte ta del av vare sig dina egna data eller hela studiens resultat.

Försäkring och ersättning

Som ersättning för deltagandet får du reda på alla dina individuella testvärden som görs i studien. Vid olycksfall under något av testtillfällena gäller försäkring via Kammarkollegiet (Personskadeskydd vid olycksfall) vid GIH.

Deltagandet är frivilligt

Ditt deltagande är frivilligt och du kan när som helst välja att avbryta deltagandet. Om du väljer att inte delta eller vill avbryta ditt deltagande behöver du inte uppge varför, och det kommer inte heller att påverka din framtida vård eller behandling.

Om du vill avbryta ditt deltagande ska du kontakta den ansvariga för studien (se nedan).

Kontaktperson

Har du frågor om studien eller deltagande? Kontakta
Projektforskare Jennifer Lind, Gymnastik- och idrottshögskolan, Stockholm.
jennifer.lind@gih.se, 072 218 59 58

Ansvariga för projektet

Ansvarig för studien är
Docent Elin Ekblom Bak, Gymnastik- och idrottshögskolan, Stockholm.
Elin.EkblomBak@gih.se, tele 08-120 538 61 alt 0707 89 59 17

Professor emeritus Björn Ekblom, Gymnastik- och idrottshögskolan, Stockholm.